

Turšični storži v gorkih — turšični storži v merzlih krajih.

Gosp. Oellacher v Inspruku je dvojno, iz storžev tiroljske turšice napravljeno moko kemijsko preiskal; ena je bila iz Inspruka, tedaj iz merzlejega, druga pa iz Trienta, tedaj iz gorkejšega tiroljskega kraja.

Najdel je po natančni preiskavi, da sladkora (cukra), gumija in vode je bilo v obojni moki zlo enaka mera; al kakošen razloček je bil v močnatih delih! Moka inspruških storžev je v 100 delih imela 36 delov močica, moka trientiških storžev pa le 12, tedaj za 24 odstotkov manj.

Ta preiskava nam tedaj očitno kaže, koliko moč ima gorkota do različnih delov ravno tiste rastline. V gorkem podnebju okolice trientiške seme veliko bolj dozori kakor v merzlejši inspruški, in tedaj izpije iz sterža, v katerem tiči, veliko več močnatih delov, — v merzlejšem podnebju pa ne dozori in se ne pridela seme tako popolnoma, tedaj ne izpije iz sterža toliko močica kakor v gorkih krajih; močnatih delov tedaj več ostane v storžih.

Kakošen nauk si toraj kmetovavci, kateri véjo tudi storže v prid obračati, zamorejo posneti iz tega?

Tale: Turšične zerna (seme) so v gorkih krajih vse polne močica, zato pa ga storži veliko manj v sebi imajo in so tedaj manj tečni in redivni, če se v moko zmeljejo; nasproti pa v merzlejših krajih obderžé storži veliko več močica in ga ne oddajo semenu.

In kaj sledi naposled iz vsega tega?

Tole: Čeravno ni nikjer pametno, ako kmetovavci zametujejo turšične storže, ki imajo vselej nekoliko redivne stvari v sebi, je toliko večja napaka, ako se zametujejo v merzlejših krajih. V merzlih krajih imajo storži posebno veliko močnatih, tedaj redivnih delov v sebi, naj se že peče kruh za ljudi iz moke turšičnih storžev, ali naj se s poparjeno moko pita živina. (Bothe f. T. u. V.)

Jezikoslovne stvari.

Za pokušnjo eno besedico iz mojega slovensko-nemškega slovnika *).

Mre-ti, merjem, merl, mert, sterben, auch: sich heftig sehnen, v. n. impf. mirati, am, al in Zuss.; pijanec merje po vinu, der Säufer schmachtet nach dem Weine; on merje po njem, er sehnt sich zum Sterben nach ihm; ogenj merje, das Feuer verlischt; čbelice merjó, die Bienen sterben. — Merha f., der thierische Kadaver s. merha; — merletina f. s. merha; — merlič m., der Todte, die Leiche; — merličar, merličnek, m., der Leichenbeschauer; — merlišče, n., die Sterbstätte, der Friedhof, die Todtenbahre; — merlišnica, f., die Leichenkammer; — merlivost, f., die Sterblichkeit; — merlovina, f., wie merletina; — mertavica, f., die Lähmung, die Empfindungslosigkeit; — mertelnost, f., der Todtenvogel; — mertje, mretje, n., das Sterben; — mertovec, m., die Leiche; — mertud, m., der Schlagfluss, die Lähmung; — mertudnica, f., id; — mertvac, m., der Todte, der Freudenlose; — mertvač, m., der Träge; — mertvača, f., die Trage, das Leichentuch; — mertvačina, f. der Kadaver, wie merletina; — mertvačnost, f., die Sterblichkeit; — mertvališče, n., der Friedhof, die Todtenbahre; — mertvak, m., der Todte; mertvake preganjati, faulenzen; — mertvašče, n., die Todtenstätte, der Friedhof (Inn. Kr.); mertvašček, m., der Sterbliche; — mertvaščina, f., das Mortuar, die Sterbegebühr; — mertvašica, f., der Todtenvogel, die Schleiereule (strix flamea);

*) Podam častitim bravcem pokušnjo slovstvenega rodovnika na priliko: korenike „mreti“, tako, kakor se meni v slovenskem slovniku pri vseh korenikah, kar se dá, skerbno izpeljati zlo zlo potrebno zdí, če tudi nektere besede, da se navadna slovnikova naprava ohrani, na dve mesti pridejo z zaznamkom „s.“ (glej:...) Zalokar.

mertvašnica, f., der Sarg; — mertvašnost, f., die Sterblichkeit; — mertvè, m., der Träge, der Freudenlose; — mertvec, m., die Leiche, der Freudenlose; — mertvica, f., der Schlagfluss, die Lähmung, die Schlafsucht, die Gicht; die todte, unfruchtbare Erde, der Baldrian (valeriana off.); — mertvin, m., der Scheintodte; — mertvina, die Lähmung, die Leichengebühr; — mertvinec, m., der Scheintodte; — mertvinica, f., die Lähmung, wie mertvina; — mertviš, m., der Freudenlose; — mertvišče, m., der Friedhof, die Hinrichtungstätte. — Merjoč, a, e, adj., sterbend; — merl, a, o, starr, todt, merli človek, der Verstorbene; — merlišk, a, o, adj., leichen-, merlišk obraz, ein blasses Antlitz; — merliv, a, o, adj. sterblich; — mertev, va, vo, adj., todt; — mertvi san, der Todtenschlaf (Inn. Kr.); mertvo blago, nutzlos liegendes Gut; mertvi denar, das todtliegende, keinen Vortheil bringende Geld; mertva cena, der Spottpreis; mertvi kup, id. mertvi ogenj, das gelöschte Feuer, auch das im Dunklen glänzende Moderholz; mertva kost, eine Verhärtung, das Ueberbein wie morska kost; mertva kri, die Melancholie; mertvo se deržati, freudenlos sein; mertva kopriva, das Bienensaug (lamium album); mertva boja, matte, blasse Farbe; stati na mertvi plači, von der Pension leben (Inn. Kr.); do mertvega raniti, tödtlich verwunden; na mertve vdarke tepen, zu Tode geprügelt; mertvo ime, unbekannter Name; mertva podoba, mertev kip, ein mattes Bild; mertva svitloba, mattes Licht; od mertvih vstati, vom Tode erstehen; mertvi list, der Todtenschein, wie mertvaški; on je na vino, na denar ves mertev, er ist in den Wein, in das Geld leidenschaftlich verliebt; — mertvašk, a, o, adj., leichen-, mertvaško opravilo, die Leichen-Exequien, mertvaška glava, der Todtenkopf; mertvaški duh, der Leichengeruch; — mertvališk, a, o, adj., leichen-; mertvališka pesem, der Todtengesang (libera); mertvičen, na, no, adj., zum Schlagflusse geneigt, gelähmt; mertvični dan, der Todestag. — Merjenje, mrenje, n., das Sterben. (Konec sledí.)

Ozír v pretekle čase.

Najdba kave.

Prejšnji francozki poročnik (konsul) v Alepi, gosp. Guys, pripoveduje v „povestnici Sirije“ o najdbi kave ali koféta po sporočilih turških sledeče:

„Kavo je najdel neki derviš (turški menih) v Moki v Arabii leta 656 po mahomedanskem številu, po našem pa leta 1258, tedaj blizo pred 600 leti. Ta menih — pravi povestnica — iz samostana pregnan, je živel na neki gori blizo Moke. Nekega dné, ko se mu je želodec glada zlo kerčil, nabere zern, ki so okoli nekega germa ležale, si jih skuha na vodi, pokusi to kuhano vodo ter najde, da ni neprijetna. Drugi derviši, ga obiskaje, pokusijo za njim to pijačo, in ker jim je dišala, jo pridejo večkrat k njemu pit. Časnikarji (kronikarji) dostavljajo še, da nekteri teh dervišev, ki so bili gobovi, in so to pijačo pili, so potem ozdraveli in kavi to zdravilno moč pripisali. Derviš, ki je v pregnanstvu živel, je bil zatega voljo pomilosten, in knez Mokaski je celó v hvaležen spomin na to mesto, kjer je derviš vpervič kavo kuhal, dal samostan sozidati. Kmali so začeli kavo vživati v Sirii, v Egiptu in po več drugih krajih. Leta 1555 sta dva Sirca v Carigradu napravila kavárno, kjer sta ljudém kavo kuhala, ktere prijetnost in zdravilna moč je jela kmali sloveti krog in krog. Tolika sila ljudi je derla v kavarno, da so jo turški duhovniki (ulemi) ukazali zapreti, češ, da ta nova pijača ljudi upijani. Kavopivci pa, katerim se je to pitje tako prikupilo, da ga niso mogli opustiti, so zagotovljali, da kava dela človeka budnega, bistrumnega, veselega in pa bolj pripravnega za pobožno čutstvo. Turška vlada je poterčila mnenje ulemov, da kava človeka upijani, in na to so imami začeli celó kavopivcem s tem žugati, da bojo na sodni dan vstali s tako černo kožo kakor je gošava kofetova. Dolgo je bil

Ogled po svetu.

Kavkaz in njegovi stanovniki Čerkesi ali Adighé.

(Dalje.)

Rodovitnost zemlje.

Kakor je pogorje veličastno, tako imenitna je različnost rodovitosti teh dežel. Po legi in podnebji rodi zemlja obilo mnogoverstnega rastlinstva. Planine polne jelk in borov gledajo ponosno na priljudne doline; nižje prepeva v lavorovem gaju slavič, visoko se terta ovija okrog senčnega topola, in dolge ciprese, enake zelenim stolpom, stermijo v zrak. Mili vetriči pihlajo po krajinah, kjer v prečudni lepoti rastejo lepe cvetlice, lastne črnemu primorju. Rodovitno polje, kakor deleč oči sežejo, in lepi pašniki se popotniku odgrinjajo. Tukaj je zares narava svoj blagoslov prebogato razpotresla, zakaj, kar le vidiš, rodi zemlja sama po sebi. — Vendar vživa človek le malo od vsega tega, kar mu narava tako obilno daruje, in mnogo mnogo let bo še minulo, preden bodo poljedelstvo in umetnije v zaželjenem miru te krajine zaljšale. Dokler bodo vojskine zastave na Kavkazu vihrale, bo vsak napredek le napredek razdiranja. Namesto pluga derdrajo kanoni čez rodovitno polje, namesto serpa žanje kervavi meč in namesto gnoja rodoviti zemljo le človeška krí.

Planine segajo na Kavkazu kakih 7400 čevljev visoko; višje naprej se zgubi gromovje v pečovje. Neprederljive meje zadržujejo Ruse v vojski, da ne morejo do ljudstev unkraj mej, ki so jim ob bitvah v veliko korist. Rusi so začeli sicer gojzde požigati, da bi jo lože naprej udarili, al pot jim je vedno s ternjem zadelana.

Višine črnega primorja so polne prvotnih gojzdov; različne drevesa, javori, jeseni, hrasti, orehi in divje sadne drevesa vsake baže rastejo tako visoko in široko, da se popotnik zavzame. V doljnem delu Osetov se nahajajo hrasti, bukve, topoli in jelše grozne visokosti. To velja tudi od dežel Kistov. Prostori v deželah Daghestana so na vse strani z gojzdi napolnjeni; zlo stari topoli, bukve, jeseni in lipe pokrivajo višine, do katerih človek ne more, in tako dosežejo mirno svojo od narave namenjeno starost. Posebno žlahno je sadje tukaj: breskve, marelice, jabelka, hruške in višnje. Kavkaz je prva domovina terte, ki tukaj neznano debela in visoka zraste. V Tiflisu se je kazal leta 1843 grojzd 14 funtov težak. Prijetne doline Kura, Fazisa, Alazana in Jore dajejo dobro kapljico. V rusovskih deželah, med rodovitnima dolinama Šeki in Širvan imenovanima so se poprijeli murvo- in sviloreje in prideljujejo pavolo, celó cukreno terstiko so nasadili v knežji tališki, ki se prav dobro sponaša.

Iz dežele se prodaja razun svile in pavole v druge kraje silo veliko brošča, žefrana, vina, rajža, prosa, ješprenja, turšice, žita in tobaka. Kasikumiki in stanovniki jelisniškega kantona se pečajo z živinorejo.

Podnebje.

Prečudno podnebje (klima) kraljuje na Kavkazu. Ko visoko pogorje pokriva večni sneg in led in sonce le medle žarke na temena ledenikov razliva, se v nižjih dolinah od zime malo vé. Pokrajine, ki po svoji legi in milem zraku med naj lepše pozemeljske kraje spadajo, se verstijo z merzlimi kraji. Ko mraza trepetajoči popotnik čez Krestovajogoro skoz visok sneg do trebuha ali še do pajzdihe gazi, cvetijo v vertih tifiških že cvetlice in mandeljni. V nizkih ravninah je poleti takošna vročina, da ljudje v hribe beže. Stanovniki višjih hribov pa, ko jih zima zapodí iz njih kolib, iščejo v nizkih ravninah za-se in za svoje čede potrebnega živeža. Veliko Tatarov privrè ob zimi na štepi Upadar in Karajves, kjer do poletja ostanejo.

Dežele poleg morja so močvirne in ne brez nevarnih boleznin, h katerim pogostoma terdovratna merzlica pritiska. Najškodljivši zrak se pa razširja v dolinah in štepah med Širvanom in knežijo Tališem ob hvalinskem morji, kakor tudi poleg črnega primorja; toda domačim ni tako škod-

ljiv kot je ubogim Rusom, katerih vsako leto veliko pogine. Posadke od Redut-Kalé do Anape se vsake tri leta versté. Krogle hribovcov so malo nevarne, pa se namesto njih razsajočih hudih boleznin ne manjka. Zdrave dežele so: Georgija, Kartli, Imereti, Mingrelija in severni del Daghestana. Tudi na južno-zapadnem podnožji kavkaških predhribov ležeča Abhasia se raduje zdravega podnebja. Pa vendar v naj zdravejših deželah je prenagli prestop vročine na merzlo in narobe večkrat uzrok smertnih boleznin v rusovski posadki. Rusi imajo na Kavkažkem tri ogromne sovražnike krotiti, katerih prvi in naj huji je podnebje, pogorje drugi, in hribovci tretji. Kolikrat vidijo oči usmiljenega popotnika trop nesrečnih, bolnih vojakov, ktere iz nezdravega podnebja v zdravejše kraje prepeljujejo, da si svoje žalostno življenje za kake leta podaljšajo. Postopajo ti reveži enaki sencam, da se ne vé, kaj da je bolj sivo in zlizano: ali njih blede obrazi ali pa debele ogrinjala, ki habljene ude zagrinjajo. Če semtertje naletiš na kakega zdravega mladenca, ti je gotovo, da je še le pred kratkim iz Rusije tó sem prišel, in da še ni tukaj poletja preživel; le pol leta — in njegovo lice bode blede in oči temne kakor drugih sobratov! Otuznost spreletí človeka, kader ravno vidi dohajati nesrečne vojake, ki jih bode gotovo strupeno podnebje v kratkem požerlo. Vojak si že grobne pesmi prepeva, ker vé, da na njegovi gomili nihče žaloval ne bode.

Národ.

Slišali smo sedaj od pogorja, rodovitnosti zemlje in podnebja kavkaškega. Naš daljni namen pa je se ozreti še na stanovnike te dežele, to je, govoriti od pravih Čerkesov ali drugače tudi Adighé imenovanih. Čerkesi se razlikujejo s svojim pogumnim obnašanjem, z zanimivo enaličnostjo šeg, in po lepih živutih od drugih stanovnikov že imenovanih dežel; oni prekosijo vse druge sosede v hrabrosti. Etimologijo ali izvorno ime Čerkesov natanko pozvediti je bilo dosihmal nemogoče. Kar nam dogodivščina spričuje in kolikor deleč seže, smemo reči, da so oni bili od nekdanj lastniki teh dežel. So taisti, ki so v Carigradu znani po imenu Cikhen, Cikhi in Cekhi. Imé samo po sebi ni ondaj bivajočemu ljudstvu znano, in utegne biti novega koréna. Nekteri ga razlagajo po Klapproth-u od turške besede Čerkas, in drugi po Senkovskem od novoperziške besede Serkeš (razbojnik, voditelj). Če se ne motimo, je bil Chalcocondylas prvi, ki Čerkesov z gerško besedo Τζάρκασοι omeni.

Vera tega ljudstva kakor Abhasov, je mešanica kristijanstva, mohamedanstva in paganstva. Keršanska vera je bila že v 5. stoletju upeljana; knezi in plemenitniki so jo spoznavali, dokler ni Šajh-Manzur začel serca obudovati za turčinstvo (mohamedanstvo). Šajh-Manzura pa omenijo kavkaški letniki prvič leta 1785. Ta zviti zapeljivec, kterege imena še zdaj ljudstva med črnim in hvalimskim morjem pozabiti ne morejo, je bil — po ruskih pripovedkah — od Turčinov plačan poslanec, da je turško vero zasejal med kavkaške gorijance in podpihal pogumne stanovnike zoper kristijane Ruse. Al hrabri Rus je tega tička leta 1791, ko je terdnjavo Anapo s silo vzel, v kletko vjel in ga pustil zapreti na otoku Soloveckoj (po našem „slavičji otok“), kjer je tudi žalostno poginil. (Dalje sledí.)

Jezikoslovne stvari.

Za pokušnjo eno besedico iz mojega slovensko-nemškega slovnika.

(Konec.)

Do-mreti, vollends sterben, do-mirati, im Sterben liegen; — iz-mreti, aussterben; izmirati, allmählich aussterben; — o-mreti, an den Gliedern erstarren; o-mirati, allmählich an den Gliedern starr werden; — od-mreti, absterben; od-mirati, allmählich absterben; — po-mreti (mehrere an der Zahl), absterben; po-mirati, allmählich absterben (von mehreren); — pre-mreti (vor Kälte)

starr werden; pre-mirati, allmählich (vor Kälte) erstarren; premerl, adj. (vor Kälte) starr; premert, adj., starr; premerla roka (vor Kälte) starre Hand; premerla koža, geklemmte Haut; kruh je premerl, die Gährung an dem Brotteige wurde durch die Kälte verhindert; — smert, smertnica, f., der Tod; smerten, adj., des Todes — smertne težave, die Todesängsten; usmertiti, im, il, en, tödten; — za-mreti, in Ohnmacht fallen, sterben; zamirati, allmählich in Ohnmacht fallen; mraza zamreti, vor Kälte starr werden; zamertvec, m., der Scheintodte; zamert, adj., scheintodt, starr; — u-mreti, sterben; u-mirati, im Sterben liegen; ogenj umira, das Feuer ist im Verlöschen; umerjočnost, f., das Sterben; neumerjočnost, f., das Nichtsterben; umerljivost, f., die Sterblichkeit; neumerljivost, f., die Unsterblichkeit; umretnost, f., das Sterben; — umertlja, f., der Todtenvogel; umirava, umiravica, f., die Agonie; umiravec, m., der Agonisirende, umiravka, f., sie. — Umerjoč, a, e, adj., sterbend, umirajoč, adj., allmählich sterbend, im Sterben liegend; neumerjoč, adj., nicht sterbend. — Umerljiv, a, o, adj., sterblich, neumerljiv, adj., unsterblich; — umert, a, o, adj., verstorben; — umreten, na, no, adj., sterblich. — Merleti, im, el, schwach brennen, impf., merlévati, am, al, nahe am Verlöschen sein; sveča merlí, die Kerze brennt schwach; — merlenje, merlevanje, n. das schwache Brennen; — do-merleti, zu Ende schwach brennen; domerljevati id.; — iz-merleti, ausbrennen, verlöschen; iz-merlevati, nahe daran sein zu verlöschen; — po-merleti, po-merlevati, von Zeit zu Zeit ein schwaches Licht geben. — Merlihati, am, al, schwach brennen, wie merleti. — Merlizati, am, al, träge essen; — pomerlizati, langsam, träge aufzehren. — Merližiti, im, il, langsam etwas thun, wie ein Kranker oder Alter. — Merščati, im, al, dröhnen, erstarren; vse po meni od groze meršči, alles erdröhnt, erstarrt in mir vor Entsetzen; merzlica me meršči, das Fieber zehrt mich ab; mene po kosteh meršči, es dröhnt mir, es reißt mich in den Knochen (rheumat. Schmerz); — izmerščati, aufhören zu reissen; — pomerščati, pomerščavati, ein wenig reissen; — premerščati, premerščavati, durchreissen; — razmerščati, auseinander reissen, das Reissen ausdehnen. — Mertvačiti, im, il, abtödten; se, sich abtödten. — Mertviti, im, il, abtödten, plagen, mene merzlica mertvi, mich schwächt das Fieber, wie me morí; mertvinja, f., die Schwäche, me mertvinja derží, mich befahl die Schwäche; — zamertviti, scheintodt sein, zamertvica, f., zamertvija, f., der Scheintod. — Mertužiti, im, il, abtödten, se, sich abtödten, kasteien. — Moriti, im, il, jen, morden, tödten, schlachten, quälen; mene skerbi moré, mich plagen die Sorgen; kislino moriti, der Säure die Schärfe benehmen (chemische Sprache); živo srebro moriti, das Quecksilber präzipitiren; soli moriti, die Salze neutralisiren; se morim, ich plage mich. — Mor, m., der Mord, die Pest; — morana, f., die Parze; — morec, der Mörder; — morija, f., die Qual, die Metzelei; — morišče, n., die Mordstätte; — moritev, f., der Mord; — morivec, m., der Mörder; — mórščina, die Begräbnisskosten (Inn. Kr.), das Sterbgeld. — Moríven, na, no, adj., tödtlich, mörderisch. — Morivsk, morljív, a, o, tödtlich. — Morjenje, n., das Morden. — Do-moriti, vollends tödten, se, sich tödten; — o-moriti, schwächen; — po-moriti (mehrere) ermorden; ogenj pomoriti, das Feuer löschen; pomorjen ogenj, ein gelöschtes Feuer; — pomor, m., die Seuche, die Sterblichkeit, das Morden, die Niedermetzelung; — pomorstvo, n., die Niederlage; — za-moriti, erwürgen, erdrosseln, schlachten, tödten, amortisiren; dolg zamoriti, die Schuld amortisiren; zamorjeno dete, ein verwahrlostes Kind; za mor, m., der Mord; za moritev, f., die Tödtung, die Amortisation; — u-moriti, tödten; kislino umoriti, der Säure die Schärfe benehmen; strup umoriti, das Gift neutralisiren; umor, m., der Mord, der Todschatz.

Kratkočasno berilo.

Dober mož.

Bil je lep poletin dan. Prijazen vert me je vabil v svojo senco, hude vročine se ohladiti. Vert je bil gosto nasajen; krog in krog ga je obdaval gosta meja, ktera je svoje veje deleč okoli razprostirala. Skozi goščavo pa se je blišela farna cerkva; zvonovi so doneli z nizkega zvonika, miliše kakor med mestnim ozidjem, ker tukaj v prosti poletni naravi vse z radostjo navdihuje, kar med mestnim ozidjem duha le z žalostjo zatiruje.

Ko sem še nekolikokrat vert prekoračil, mi neki kmet seničnost prav živo obudi. Krepak možák namreč je bil, ki je z velikim nožem okoli meje imenovanega verta hodil in jako marljivo na cesto moleče veje obrezoval; opravljal je to delo tako umetno, kot da bi se bil pri naj prvem vertnarji učil. Vidila se mu je radost na očeh, kadar je kakošno vejo odžal; če mu je pa ktera — nepokorna — ušla in se visoko kviško stegnila, jo je zagrabil in odrezano kaj jezno poteptal. Urok, kaj to pomeni, zvediti je bila moja želja. Že sem se pripravljaj, ga vprašat iti, ko se je, delo dokončavši, že proti vasi vernil.

Čez nekaj časa zaklenkajo zvonovi, in kmali potem pride po poti memo veliko ljudi. Za črnim križem gré duhovnik, za njim štirje černo oblečeni možje z mertvaško skrinjo in najpervi pobožnih vaščanov je bil — oni pridni obrezovavec vej poleg verta. — Zvečer, ko se je solnce že skrilo, grém v prijaznem mraku v vas. Nisem še dolgo hodil, kar zagledam pred hišico imenovanega moža sedeti. Zjutranja prigodba mi berž na misel pride, češ: zdaj lahko zveš, zakaj je mož zjutraj mejo tako pridno klestil. Ko do njega pridem, ga nagovorim: „Dober večer, oče! ne zamerite: koga ste pa danes pokopali, da ste tako pridno pot čedili?“ Mož mi odgovori: „Zakaj bi vam ne povedal! — dvé leti ste minule, ko mi je bila žena umerla. Ko so jo pa ravno memo tiste poti nesli pokopat, so mertvaško skrinjo veje raz nosilnic vergle, in — mi ne boste morebiti verjeli — živa žena se iz skrinje zvali! Predvčeranjim mi je vdrugeč umerla. Da bi se ji pa zopet taka nesreča ne pripetila, sem poleg poti vse veje porezal.“ P—ski.

Na rovtah.

Po ravnem je pomladni sad dozoril, žita so požete in marsikaka cvetlica je pod oestro koso pridnega delavca že usahnila. To naše kmetiške fante in dekleta jako veselí, še bolj pa na rovtu iti, kar kakor božji dar sprejemajo. Minka že na sejmu nove grablje kupuje, da bi ji delo bolj od rok šlo in da bi ne imela le bistrega obraza, timveč, da bi tudi vnanje pokazalo, s kakošnim veseljem se na to delo verne; Jože že koso kleplje, da bi svoje tovarše osramotil in prekosil. Že pripravljanje je lepo viditi, ko je v nedeljo po keršanskem nauku vse po delavniško, vendar pa čisto in priljudno oblečeno. Skerbni oče pokličejo sedaj svojo družino, jim na serce položé, da naj pridno delajo, orodje varujejo in jim potem pri odhodu za bokal vina dadó. Po ti južni vzame nar poprej vsak svoj del; poverh pa še vsakega kaj doletí; eden dobí v bisago dva ali tri hlebe kruha, drugi sira, tretji kak verč vina, dasiravno kislega; ženske morajo za kosila, južne in večerje skerbeti. Bog varuj, ko bi pleče domá pozabile! — Sedaj vidiš versto za versto veselih koscov na rovtu hiteti, stareji imajo vsak svojo lulo v zobéh in ga počasi pijó, mlaji pa kinčani po slamnikih z zalimi venčiki, ki so jim jih nježne dekleta spletle, lepo po domače zapojo, in nekoliko deklet, ki niso domá ostale, jim tudi pomagata. Kako lepo petje se sedaj nazaj v vas, po logih in gojzkih razlega, si vsak lahko sam misli, če je čiste glasove naših Gorencov slišal.

O takem petji z mrakom vred na rovtu pridejo. Pod seboj zrejo mirne doline in homce, pod temi majhne vasi, nad katerimi se dim za dimom v višavo dviguje. Če se oberneš na Bleško dolinico, vidiš v srebernem zerkalu na nebu